

Bijlage 1 : evaluatie van de reclameregels

Inleiding

In 2019 heeft de gemeente Zwolle een aantal reclameregels gewijzigd. Het wijzigingsvoorstel is destijds door de gemeenteraad aangenomen met de afspraak dat in 2021 een evaluatie over de gewijzigde regels wordt gehouden. Deze evaluatie heeft eind 2021 plaatsgevonden.

De evaluatie heeft tot doel te onderzoeken of de deregulering tot onwenselijke veranderingen in het straatbeeld heeft geleid.

De belangrijkste reclamewijzigingen in 2019 waren:

- uitstallingen en losse reclameobjecten van winkels in winkelcentra en winkelstraten buiten de binnenstad zijn vrijgesteld van reclameregels. Deze reclame hoeft alleen te voldoen aan de regels ten aanzien van toegankelijkheid en bereikbaarheid.
- ondernemersverenigingen kunnen kiezen voor zelfregulering in winkelcentra in winkelcentra als aan een aantal voorwaarden wordt voldaan (alleen winkelcentrum Stadshagen heeft hier gebruik van gemaakt).
- het beplakken van winkelramen in de binnenstad is vrijgelaten.
- onverlichte gevelreclame buiten de binnenstad is vergunningvrij.

Voor de evaluatie zijn schriftelijke vragen voorgelegd en/of mondelinge interviews gehouden met gemeentelijke medewerkers (toezicht en handhaving, vergunningen, wijkbeheer), voorzitter winkelcentrum Zwolle-Zuid, Toegankelijk Zwolle en het Oversticht. In 2022 zal nog een korte online peiling onder het Burgerpanel worden gehouden. Verder is onderzocht of er klachten zijn binnengekomen naar aanleiding van de wijzigingen.

De vragen voorzien van de gekregen antwoorden luiden als volgt:

Vraag 1: Bent u van mening dat het straatbeeld tav uitstallingen en losse reclameobjecten in winkelstraten en winkelcentra buiten de binnenstad in en na 2019 is verbeterd of verslechterd of ongewijzigd is gebleven? Kunt u uw antwoord toelichten aan de hand van het noemen van voorbeelden: welke winkelcentra en/of winkelstraten?

Voorbeeld reclamebord

Voorbeeld uitstalling

Reacties:

- Uit gesprekken met de deelnemers komt naar voren dan men het gevoel heeft dat er niet veel is veranderd in het straatbeeld in de winkelcentra en winkelstraten (buiten de binnenstad) sinds de wijzigingen in 2019. De deelnemers hebben althans geen veranderingen in het straatbeeld waargenomen.
- Het Oversticht heeft aangegeven buiten de binnenstad weinig te kunnen beoordelen, want zij hoeft dat niet meer te toetsen.
- Toezicht en Handhaving: De Thomas à Kempisstraat heeft wel meer uitstallingen gekregen. Toezicht en Handhaving richt zich met name op handhaving van de toegankelijkheid.
- In winkelcentrum Zwolle Zuid zijn de nieuwe regels samen in de winkeliersvereniging bepaald. Voor het overgrote deel gaat dit goed. Een paar winkeliers zet de hele boedel buiten en dit geeft op smalle stukken in het loopgebied soms problemen.
- Toegankelijk Zwolle geeft aan dat het straatbeeld in de winkelcentra en winkelstraten ongewijzigd is gebleven. Bijvoorbeeld de Assendorperstraat en vd Cappelestraat (Zwolle Zuid) is ongewijzigd. De situatie in de Thomas à Kempisstraat is verbeterd, met name doordat daar het trottoir is verbreed en de looproute en reclamestalling apart is gehouden.
- Bij wijkbeheer zijn er voor de Assendorperstraat wel eens klachten binngekomen over reclameborden die op de stoep hinderlijk in de weg staan. Handhaving gaat er dan heen om dat bij de winkeleigenaar aan te geven en dan wordt het bord verplaatst of weggehaald.

Vraag 2: Vindt u dat de winkelcentra en winkelstraten (buiten de binnenstad) na januari 2019 goed toegankelijk zijn voor hulpdiensten en minder valide personen? Kunt u toelichten in welke winkelcentra en/of winkelstraten de situatie is verbeterd, verslechterd of onveranderd is gebleven?

Reacties:

- Uit gesprekken en mailwisselingen komt naar voren dan de deelnemers ook hierbij het gevoel hebben dat er niet veel is veranderd sinds de wijzigingen in 2019. De toegankelijkheid is onveranderd gebleven qua reclameborden en uitstallingen in de winkelcentra en winkelstraten buiten de binnenstad.
- Voor mindervalide personen blijven vooral de bredere opzet van de terrassen en de losse fietsen, met name in de binnenstad, een obstakel. Dat heeft niet zo zeer met de reclameborden en uitstallingen te maken. Maar met dit alles samen is de binnenstad een uitdaging voor mensen met een beperking. Denk aan de Sassenstraat, Jufferenwal (COOP)/RodeTorenplein, Melkmarkt, Gasthuisplein (Spar).

De situatie in de Thomas à Kempisstraat is voor mindervaliden verbeterd, met name doordat daar het trottoir is verbreed en de looproute en reclamestalling apart is gehouden.

Verder worden er in de andere winkelcentra geen veranderingen ervaren. Het is voor mindervaliden even ontoegankelijk als voorheen. Het is dus met name de combinatie van alle obstakels die de binnenstad en winkelcentra als uitdagend wordt ervaren.
- Het Oversticht vindt daarentegen dat er te weinig plek op de stoep is in de Thomas a Kempisstraat.
- In winkelcentrum Zwolle Zuid heeft men een op afstand bestuurbare poller gekregen. Dat heeft de toegang verbeterd. De objecten in de straten leveren geen hinder op v.w.b. de toegankelijkheid.
- Toezicht en Handhaving richt zich met name op handhaving van de toegankelijkheid in de winkelcentra en winkelstraten. Als er klachten over de toegankelijkheid komen, dan wordt er opgetreden.

Er zijn geen veranderingen waargenomen en er zijn in de winkelcentra ook geen incidenten geweest waarbij de toegang voor een hulpdienst is bemoeilijkt door een reclame-uiting.

Vraag 3: Buiten de binnenstad is voor onverlichte reclame op of aan de gevel in Zwolle geen vergunning nodig. Bent u van mening dat het straatbeeld buiten de binnenstad tav onverlichte gevelreclame in en na 2019 is verbeterd of verslechterd of ongewijzigd is gebleven? Kunt u uw antwoord dit toelichten aan de hand van voorbeelden.

Voorbeeld gevelreclame.

Reacties:

- Uit de evaluatie komt naar voren dat de deelnemers het gevoel hebben dat er wat betreft onverlichte gevelreclame niet veel is veranderd sinds de wijzigingen in 2019. De beleving is dat het gevel-straatbeeld ongewijzigd is gebleven.
- Ook toegankelijk zwolle heeft aangegeven dat het straatbeeld is ongewijzigd gebleven, maar daarbij moet wel worden gezegd dat betreft de toegankelijkheid dit niet veel belemmert. Behalve dat het voor mensen met een visuele beperking het prettig is dat er goede verlichting is. Of dat voor mensen die bang zijn op straat de verlichting een veiliger gevoel kan geven.

Vraag 4 : Hebben de wijzigingen in 2019 geleid tot ongewenste bijeffecten?

Voor zover bekend hebben de wijzigingen niet geleid tot bijeffecten.

Vraag 5: Kunt u aangeven welke verbeteringen er in de reclameregels kunnen worden aangebracht? (bijvoorbeeld kunt u aangeven wat volgens u onvoldoende geregeld is en dat wel zou moeten worden).

- Wijkbeheer heeft klachten gekregen over de lichtreclames op de Hessenpoort. Er wordt geklaagd dat de gehele nacht de reclameverlichting voluit staat. Wat betreft omwonenden zou dit tussen 11.00 en 06.00 wel een tandje minder mogen.
- Ook het Oversticht heeft moeite met de lichtintensiteit van lichtreclame. Zij vindt het nu niet duidelijk geregeld wie de toets doet (afdeling vergunningen of het Oversticht?).
- Het Oversticht is het opgevallen dat er in de binnenstad meer ramen worden dichtgeplakt. Niet heel veel, met name in supermarkten. Ook

bovenverdiepingen in de binnenstad worden beplakt. Zij vindt dat storend en kan daar nu niet tegen optreden.

- Het Oversticht heeft voor de binnenstad voor het overige voldoende houvast aan de regels, maar geeft aan dat er buiten de binnenstad vast meer reclame is geplaatst dan voorheen het geval is. Dat gaat sluipenderwijs.
- In andere gemeenten wordt overlast veroorzaakt door reclamedoeken die voor de gevels van woningen worden gehangen door verhuurders.

In Zwolle speelt dit nog niet, maar door regelgeving kan overlast in de toekomst worden voorkomen.

- Het is met de reclame soms een zoekplaatje is of iets (WABO) vergunningplichtig is of onder de nadere regels valt of verboden is, dan wel valt onder de regels over plakken en kladden (artikel 2:42 APV), op basis waarvan met toestemming ook het een en ander is toegestaan. Als voorbeeld tijdelijke sandwichborden voor een evenement/expositie aan lantaarnpalen. Waar valt dat onder? Het zou handig zijn om een overzicht over stroomschema te hebben met voorbeelden en waar dat dan onder valt.
- Afdeling Vergunningen vraagt zich af of het niet beter is om heldere algemene regels voor verlichte reclame op te stellen zonder vergunningplicht en als je af wilt wijken je wel een vergunning aan moet vragen.
- Reclame op sportparken. Niet geheel duidelijk is wat er allemaal mag wat reclame betreft.

Conclusies:

- In de beleving van de deelnemers van de evaluatie hebben de wijzigingen in 2019 niet veel in het straatbeeld (buiten de binnenstad) veranderd. Eventuele wijzigingen worden althans door de deelnemers niet als verandering ervaren.
- De wijzigingen lijken geen excessen in hand te hebben gewerkt.
- In de binnenstad worden wel meer ramen dichtgeplakt met reclame sinds 2019. Niet heel veel, met name in supermarkten, maar het Oversticht vindt het vooral ongewenst dat ook ramen van bovenverdiepingen en woningen worden beplakt.
- De reclameregels kunnen op een aantal punten worden verbeterd.

Klachten

Nagegaan is ook of de wijzigingen in 2019 hebben geleid tot een toename van klachten. Dat is niet het geval. De gemeente heeft over toegankelijkheid, 13 (2018), 4 (2019), 4 (2020), 1 (2021) klachten binnengekregen. Dat betekent dat het aantal klachten na 1 januari 2019 is verminderd. Dat heeft te maken met de inzet van afdeling Toezicht en Handhaving, die zorgt dat de toegankelijkheid in acht wordt genomen. Over het volledig beplakken van ramen en onverlichte gevelreclame zijn geen klachten binnengekomen.

Voorstel

De evaluatie geeft geen aanleiding om de in 2019 gewijzigde reclameregels terug te draaien, maar wel om een aantal regels aan te passen.

We denken aan de volgende verbeteringen:

- Een verbod op het beplakken van ramen met reclame in bovenverdiepingen en woningen.
- Een verbod op reclamedoeken aan de gevels van woningen.

Door het Oversticht is geconstateerd dat in de binnenstad meer ramen van winkelpanden volledig worden dichtgeplakt met reclame. Omdat het niet veel winkelpanden zijn en het leegstand minder zichtbaar maakt, zal de vrijstelling in stand worden gelaten. Daarnaast worden echter ook ramen van bovenverdiepingen van winkelpanden volledig beplakt. Dit is een onwenselijke verandering van het straatbeeld. Daarom wordt voorgesteld art. 4:15 lid 4 onder b van de APV aan te passen om dat te voorkomen. In de toelichting op het artikellid zal het verbod nader worden toegelicht.

In de Randstad zorgen steigerdoeken en reclame aan de gevels van woningen voor overlast voor huurder(s) van de betreffende woonruimte(n) of voor huurders van de omliggende woningen. Dit willen we in Zwolle voorkomen. Wij zijn van mening dat verhuurders van woonruimte de verplichting hebben om de huurders rustig woongenot te bieden en om overlast gevende situaties te voorkomen. Door aanvullende regelgeving wordt overlast die veroorzaakt wordt door reclamedoeken die voor de gevels van woningen worden gehangen door verhuurders, voorkomen. Daarom stellen wij voor art. 4:15 lid 4 onder f van de APV aan te passen.

Verder zullen we in de dagelijkse praktijk nagaan hoe de toetsing van de lichtintensiteit van lichtreclame kan worden geborgd, en of verlichte gevelreclame verder kan worden gedereguleerd, hoe de reclameregels tav reclame op sportparken kan worden verbeterd en zullen er stroomschema's worden gemaakt ter verduidelijking van de regelgeving. Wanneer dit leidt tot aanpassing van de regels, zal dit worden voorgelegd ter besluitvorming.